

Sigurður Rósberg Traustason
(1957 - 2000)
Reykjavík 1995

Viðtal tekið fyrir verkefnið Svona fólk
Spyrlar: Þorvaldur Kristinsson og Hrafnhildur Gunnarsdóttir.
Upptaka: Hreiðar Þór Björnsson
BETA SP 9505, 9506, 9507
© Krumma films ehf.

HRA: Gjörðu svo vel.

Góðan dag. Ég heiti Sigurður Rósberg Traustason. Ég er smitaður af alnæmi, en guð, og guð, en guð. Það má nú kannski bakka svolítið.

En hvaðan ertu?

Ég er úr, fæddur og uppalinn í sveit. Ég er Húnvetningur, uppalinn í V-Húnavatnssýslu á sem heitir Vesturhóp. Bærinn heitir Hörgshóll. Og ég hrærðist þar mín unglingsár í, í, í búskapnum og í hestamenskunni. Datt stundum af baki og hérna ég hjálpaði kindum að bera vegna þess að ég er með svona fína hendi, svo auðvelt að athafna sig. Maður svona sá lífið koma, fæðast. Maður sá dýrin deyja sem var mjög sorglegt. Ég gat aldrei horft upp á þegar var verið að skjóta bæði ketti og hunda og kindur og hross, það var sorg.

Hvað varstu svo gamall þegar þú fórst til Reykjavíkur?

Svo flutti ég út á Hvammstanga, bjó þar hjá konum sem að hreinlega komu mér í móðurstað. Má ég fá smá tissjú?

HRA: Tissjú?

Ég flyt til Hvammstanga og fæ vinnu þar sko í Mjólkursamsölunni. Það gekk nú á ýmsu svona, vatnsslagir og ég var nú bara alinn upp sko, hreint og beint. Svo fæ ég að vera hjá þessari konu, svona sveitaheimili þarna rétt hjá og hún bara elur mig upp sko. Ströng, kraftur í henni. Og ég náttúrulega hrærðist í búskapnum þar líka sko og hérna svo var sonur hennar sem að var þarna sko, það má segja að ég fann fyrst tilfinningar til manns, það voru mínar fyrstu tilfinningar mínar og hérna, og ég náttúrulega var krakki sko, unglingur, maður gerir ekkert. Svo móðgaðist hann þegar hann fattaði þetta, við töluðum ekki saman í þrjá, fjóra mánuði sko, eiginlega ekki. Nú, til að gera söguna dálítið styttri svona þá kynntist ég stelpu sem komst upp að var frænka mín seinna meir langt aftur í ættir, nú ég byggði hús á Hvammstanga átján ára, sautján, átján ára og hérna með aðstoð föður míns, bróður míns. Ég hérna steypiti náttúrulega grunninn, því undirstaða lífsins er náttúrulega góður grunnur, og hérna keypti svo hús frá Siglufirði, tilbúið tréhús, kom bara svona í
Svona fólk

pörtum og svo, þetta er bara eins og legó, við röðuðum saman. Jú, jú, svo leigði ég út í, í eitt ár en hafði að vísu herbergi frammi sko, forstofuherbergi og síðan, þetta var kokkur frá Reykjaskóla í Hrótafirði, og hérna mjög almennilegt fólk. Guð blessi þau. Og síðan flytur þessi stúlka allt sitt hafurtask úr Reykjavík í húsið. En svo náttúrulega gekk á ýmsu svona, hún var með lítinn krakka og hérna hún var bara sextán mánaða eða fimmtán, sextán mánaða, nýbúin að eiga barn, og það var dálítið erfitt fyrir mig, ég náttúrulega vissi ekkert hvernig átti að meðhöndla svona ungbörn. Og hérna svo vildi hún það sko að við gerðum það, ég seldi húsið. Og góður sveitungi minn keypti og hann var nú uppgjafarbóndi sko eins og margir þarna fyrir norðan og hérna, og síðan flyt ég til Reykjavíkur.

[...]

En nú heldur lífið áfram.

Já sko það sem skeði, ég var með blómabúð, buisiness, og hérna það gekk bara allt á afturfótunum eins og maður segir. Ég var niðri í Hafnarstræti. Tala ég of lágt?

HRA: Nei, nei.

Niðri í Hafnarstræti við hliðina á systur minni, hún var með fatabúð þar sko og hönnun. Þetta gekk alltaf, það var alltaf verið að rukka mig hina og þessa reikninga, ég var orðinn svo leiður á þessu. Svo tók ég náttúrulega lán í banka og ég stóð ekki í skilum og það var allt í klessu.

Svo þú kveður land?

Nei, bíddu rólegur. Ég held áfram að berjast. Ég flyt blómabúðina inn á Langholtsveg og hérna, svo fer ég bara, ég er að rembast við að kaupa húsnæðið og það náttúrulega fer allt í, bara gjaldþrot. Sko það sem bjargaði mér sko að, að þetta var ekki sf, þetta var hf, hlutafélag, þannig að ég lenti ekki í gjaldþroti sjálfur persónulega. Svo kom bróðir minn til skjalanna og hundskammaði mig hreint og beint, ég bara grét sko. Af því að ég var alltaf að ljúga að honum, hvernig hlutirnir væru sko, ég sagði aldrei satt. Sko ég var, ég var ekkert svona trúður eins og núna. Ég hafði mína litlu, pínulitlu barnaskólalátrú sko.

—
Svona fólk

...Bandaríkjanna?

Ég var 28 ára þegar ég flutti til Bandaríkjanna og, ég man alltaf eftir þegar að skal ég segja þér ég hélt upp á afmælið mitt. Sko það er svolítið skrítið, Ameríkanar þeir gefa engar gjafir, svona afmælisgjafir. Ég fékk frá einum Íslendingi eina svona kampavínsflösku. Það er svolítið svona, þeir eru ekki gjafmild þjóð sko. Þeir eru gjafmild þjóð á vissan hátt þegar eitthvað mikið stendur til en ekki svona dags daglega.

—

Jú, ég heyrði um alnæmi hérna heima áður en ég fór. Maður bara vissi ekkert hvað, hvað alnæmi var eða AIDS. Ég heyrði að biskup Íslands sagði: Það eina sem getur bjargað þér það er að hafa ekkert kynlíf. Og ég held að það sé alveg satt sko sko ef, það er bara mannkynið getur ekkert lifað án kynlífs. Það er bara útilokað mál.

—

Já, já, það tók mig tvö ár, tók mig tvö ár að fatta þetta sko, eða þannig, framkvæma. Það var þarna stúlka sem var vinkona, ég vil nú ekki nefna nein nöfn, stúlka sem að, að hérna, vinkona hennar Stellu sko frá því hérna heima, hún, hún rakst á hana úti á götu, Stellu sko, og síðan bauð Stella henni í mat. Og þegar ég var að keyra hana niðrefir sko þá segir hún við mig: Heyrðu, þú ert bara hommi. Ég sagði: Hvaða rugl er í þér manneskja? Ertu orðin eitthvað skrítin? Það þarf bara að senda þig við sundin blá. Og hérna, bara Klepp. Svo, og svo hérna, tekur hún mig á þessa staði, sýnir mér þetta allt saman, hátt og lágt, og ég varð svona heillaður, náttúrulega fullt af myndarlegum mönnum og ég var svo hneykslaður, kyssast, kyssast, kyssast þarna út við vegg sko, ég hef aldrei séð þetta fyrr. Svo hérna leið og beið. Ég hérna fór sjálfur í bílnum hennar systur minnar og hérna lagði honum á tryggum stað eins og þú verður að gera þarna úti, og síðan lalla ég þarna upp brekkuna og inn á staðinn hálf nervus sko. Svo er ég bara þarna á barnum eins og gerist og gengur, þá sé ég Maxíkana, ég var voðalega hrifinn af Mexíkönnum og oriental fólki, og hérna jú, jú, jú, jú við förum að dansa og náttúrulega alveg eins og hinir gæjarnir þá förum við bara upp að vegg að kyssast. Og síðan bara fer ég með honum, keyri hann heim sko, fer með honum upp í rúmið sko. Og hérna, jú, jú, það eru bara þarna hörku samfarir, án verja held ég. Hann þurfti að taka á því sko. Og ég náttúrulega líka. En maður var bara svo vitlaus. Maður vissi ekkert, engin fræðsla og ekki neitt. Og síðan var ég bara yfir mig ástfanginn, reyndi að, hérna, reyndi að ná í hann en þá var hann farinn sko, átti heima í Utah. Ægilega fallett í Utah, alveg rosalega. Og síðan, fljúga yfir allt, fjöllin, og síðan fór ég í heimsókn. Og það náttúrulega gengur sama sagan þar sko. Jú, jú, svo flýg ég heim. Svo einn góðan veðurdag þá bara hringir hann, í mig. Og svona, ég var nú búinn að ýja því að

Svona fólk

honum að, að hérna, að flytja sko, þar sem ég bjó sko í Los Angeles, Beverly Boulevard. Og hérna jú, jú, hann gerir það en við bara áttum ekkert saman. Sko hann var, hann var trassi, hann var ekki nógu þrifinn fannst mér og síðan bara það ég hann vel að lifa sko, bæ, bæ, sé þig seinna. Og hérna svo fór ég út í það að kynnst oriental fólki. Það reyndist mér alveg rosalega vel. Kynntist þarna ungum strák, það voru ekki mikil kynmök við hann svo sem, en, en hann bara færði mér gjafir og gjafir og jólagjafir og alveg bara, ég bara átti ekki orð sko, hann var svo góður.

—
Jú ég veit það sko, ég ætla að koma að því síðar. Og hérna sko, þetta ég hef grun um það sko að þessi strákur sem var frá Utah, hann hafi verið smitaður og hafi bara ekkert viljað segja mér frá því sko. Bara fyrsti gæinn sem ég var með. Nú síðan kynntist ég þessu oriental fólki sem reyndist mér alveg rosalega vel, sérstaklega þessi strákur. Og hérna hann átti heima á Lagoon Beach sem er ógurlega fallegt svæði, dýrðlegt, eins og himnaríki. Ég verð að segja þér sögu af því. Ég hef nú ekki komið þarna nýlega sko. En mín leið liggur þangað. Nú, jú, jú, við förum í bíó, við gerðum bara allt sem að, út að borða í svona oriental mat og ofsalega gaman bara að lifa, en svo bara svona fór þetta niðrávið sko eins og þessi sambönd, fólk skilur. Og hérna, jú, jú svo, við héldum alltaf sambandi, núna bara finn ég hann ekki, erfitt, stórt, Los Angeles er svo stór. Ég hef ekki séð helminginn af Los Angeles, nei, þó ég hafi farið víða.

Svo halda ævintýrin áfram.

Svo halda ævintýrin áfram ég fer að sækja þennan, þennan klúbb þarna voða mikið og hérna, jú, jú svo hittir maður náttúrulega allskonar fólk. Jú, jú, jú, jú, jú, jú mikil ósköp. Kynnist fullt af fólki, bæði góðu og svona la la. Jú, jú, jú, jú, mússikin alveg rosalega fín alveg bara toppurinn í dag sko. Og svo, það eru sko, það eru þarna margir klúbbar sko á svona litlu svæði í West Hollywood. Og hérna svo er einn klúbbur sem heitir Studio One, stór, voða stór sko, þar voru svona menn að dansa og þá á náttbuxunum eins og maður segir, voðalega sexy, alveg bara maður slefaði sko, svona build up gæjar sko. Og hérna jú, jú maður, ég sótti það voða mikið sko. Ofsalega gaman. Fullt af náttúrulega fullt af búðum þarna, fatabúðum og bókabúðum og allt svoleiðis. Og hérna, þeir voru með bækur um AIDS og HIV.

Þú varst farinn að hugsa um þau mál?

Já. Ég var farinn að hugsa um það mál sko voða mikið en ég þorði aldrei að kaupa bókina skilurðu.
Svona fólk

Afhverju?

Ég veit það ekki. Það var, ég var bara, bara hræddur,

[1:19:40]

Kanntu að lýsa?

Sko ég bara veit það ekki sko, það erfitt að segja sko því einn strákur hann laug að mér sko. Ég spurði hann að því þrisvar. Ég spurði hann að því þrisvar hvort að, hvort að hann væri smitaður sko. Og hann sagði alltaf nei. Nei, nei. En svo fattaði ég það bara, það voru allir mennirnir í húsinu sem hann bjó með, þeir voru AIDS sjúklingar.

10.

Já, ég geri það.

Á þeim tíma?

Nei ekki á þeim tíma. Ég bara vissi ekki, fræðslan vantaði sko, mig vantaði fræðsluna. Ég var bara ekki nógu, nógu ákveðinn að reyna að fá hana sko. Svo gengur þetta svona upp og niður og náttúrulega maður var að deita þessa gæja sko. Þetta er bara, þetta var bara hreinlega hrærigrautur sko.

Og svo ferðu í mótefnamælingu.

Svo fer ég, svo fer ég til heimilislæknisins míns, úr vinnunni sko og hérna fer í prufu sko, svo átti ég bara að hringja daginn eftir sko. Þá segir hjúkrunarkonan eða þarna skrifstofustúlkan: Nei, nei, þú verður bara að koma, þú verður bara að gjöra svo vel að koma. Og ég geri það allur titrandi á taugum náttúrulega, og ég fer og inn á stofu, jú, jú, ég er leiddur þarna inn í spes herbergi. Svo kemur lækurinn, hann er svolítið feitur, stór og mikill maður, og þá bara segir hann: Heyrðu, ég er búinn að fá allar niðurstöður en það er eitt sem er að. Þú ert HIV+ og trúlega seinna muntu fá AIDS.
Svona fólk

Og ég bara féll í staf, hann sprautað mig niður, róandi lyf. Og ég var þarna í svona tvo tíma, hjá honum sko. Bara, ég bara náði þessu ekki sko.

Já, það tók langan tíma. Bara til að viðurkenna sko að ég væri með þetta. Svo sendi hann mig í treatment til Los Angeles County Hospital, og ég, var náttúrulega, mér var valinn læknir. Æ mér líkaði ekki við hann, hún var svolítið svona stíf, frek. Ég bara, bara get ekki dilað við svoleiðis fólk, þú verður að fyrirgefa það. Nú svo bara fæ ég þessar pillur og mér verður bara illt af þeim, fæ bara ofnæmi og útbrot og allt mögulegt. Og svo náttúrulega alltaf tekin blóðprufa, alltaf stunginn, bak og fyrir.

Var þér gefið AZT?

Já, ég byrjaði á AZT en ég þoldi það ekki, ég fékk í magann og lappirnar voru bara búnar sko. Svo hún tók mig af því og gaf mér eitthvað annað og svona gekk þetta bara. Síðan var náttúrulega, þessi, þessi spítali sem var byggður bara alveg sér spítali fyrir þetta, sér bygging, sem var náttúrulega miklu, miklu betra sko. Síðan hérna, bara koma þarna upp á biðstofuna sko, koma upp á biðstofuna, þá sér maður þetta fólk, svona veikt, drattast í hjólastól, maður hugsar guð minn, verður maður svona? Það var bara staðreynd.

Þá blasir alvaran við.

Þá blasir alvaran við. Þú sérð það þarna. Þetta er ekkert grín.

[1:23:13:20]

Tequila á barnum sko. Það náttúrulega, þú þarft ekki marga til þess að verða fullur sko. Þetta bara svífur á þig bara um leið. Svo var ég náttúrulega í þessum sterku vínnum sko, Sex on the beach, mjög gott og hérna Kaluha, og hérna Creme Kaluha, þetta voru bestu drykkirnir sem að ég, maður lærði á þetta allt af vinunum sko.

Já, þeir sukka alveg rosalega og dópa sig upp, alveg rosalega, ég bara trúði þessu varla. Það er hægt að fá dóp bara úti á horni sko, þú þarft ekkert að fara lengra. Það er bara einhver gæi úti á horni sem að selur þér. Þetta er auðveldasta mál í heimi.

Svona fólk

En það var aldrei þín deild?

Nei, ég, ég, ég stóð frá því, frá þeirri deild. Hún hentaði mér ekki.

16.

[01:25:37:04]

Þú veikist.

Já í rauninni sko. Ég lenti í óhöppum sko. Eða óhapp var það kallað. Það voru teknir úr mér hálskirtlarnir hérna sem að var alveg rosalega erfið, erfitt að ganga í gegnum af því að ég var orðinn svona gamall sko. Þetta er yfirleitt tekið úr krökkum. Og hérna, svo hérna á þessu tímabili þá fótbrotna ég, var í átta og hálfan mánuð í gipsi, svona göngugipsi, hækjum náttúrulega, ég gat bara eiginlega ekki bjargað mér neitt sko. Saga sem að skeði sko, ég brotna og ég náttúrulega inn á bráðamóttöku, ég kemst ekkert upp á stofu fyrr en bara, fjögur um nóttina sko. Það er eitthvað í auganu á mér. Fjögur um nóttina. Og þá bið ég um, sko ég er svo svangur, bið um eitthvað að éta. Þá kemur aðstoðarstúlka með svona pulsu með pulsu í. Heyrðu pulsán var bara, það var búið að, það var slím á henni. Ég beit í hana, ég held ég hafi sko spýtt endanum aftur. Ég sagði heyrðu vina mín, ertu að reyna að drepa mig? Are you trying to kill me? If I eat this I'm dead tomorrow. Og þá kom nú þetta, kom með eitthvað jógúrt eða eitthvað. En hérna, ég var sko bara svo hissa á svona spítala sko, hvernig þetta væri bara hægt. Nú svo er dæmið það að það var sími úti á gangi, það var svona hérna, þeir geymdu dót fyrir að hreinsa og halda hreinu, þá er svertingi eða svertingjar en það eru svo mikið svertingjar sem að vinna þarna á spítalanum, þá sé ég bara kakkalakka skriða á veggjunum. Ég bara, ég bara átti ekki orð.

Nei, ég er búinn að vera smitaður í svona fimm, sex ár hugsa ég. Kannski sjö. Ég er ekki með það á hreinu.

Og heilsufar þitt í dag?

Heilsufarið mitt í dag er mjög lélegt. Ég á spítala og fékk þar alveg bara meiriháttar lækningar sko að handan. Sko ég kem inn á bráðavaktina á Landsspítalanum og er náttúrulega stunginn bak og
Svona fólk

fyrir eins og gefur að skilja, blóðprufur, allt mögulegt. Síðan fer ég upp á stofu, einns manns stofu uppi á Landsspítala. Og hérna, fyrirgefðu (*fær sér vatnssopa*), og þar er náttúrulega parkerað eins og maður segir náttúrulega, og hérna við hliðina á mér er maður að deyja. Og hann, ég finn svo mikla strauma í andrúmsloftinu frá þessum manni og frá þeim almætti sem er að, sem er að vaka yfir honum, hjálpa honum yfir erfiðleikana að ég gríp þetta. Svo þegar hann er keyrður framhjá þá sé ég andlitið á honum og ég bara fell á koddann (*dregur andann djúpt inn*). Svona. Þá gríp ég, hvað á maður að segja, restina af hans spirit, hans spirit hafi farið inn í mig. Og ég finn bara að ég finn svo mikla breytingu á mér að það er ótrúlegt, það er bara kraftaverk frá guði. Ekkert annað.

En tilfinningar þínar í dag?

Jú, jú, ég er búinn að gegnum, ganga í gegnum súrt og sætt. Ég er búinn að ganga í gegnum pain, rosalegan sársauka. Nú, jú, jú ég er búinn að kveljast á spítala, ganga í gegnum rosalega mikla lyfjagjöf, og hérna, þetta er allt, maður verður bara að taka því sko.

Þú ert stundum reiður?

Nei ég verð svo svekktur og, og, og hvað á maður að segja, angry, að maður bara, sko ég (*þurrkar augun*) ætlaði bara að fara út í gær. Ég var bara búinn sko, en ég var stoppaður af, sem betur fer. Bróðir minn hann stoppaði mig af með aðstoð hjúkrunarkonu. Hún sagði við mig: Þú ferð ekkert út, þú ert ekki tilbúinn. Og náttúrulega, jú, jú, maður var reiður.

Að vísu er ég stoltur af því sem ég er búin að gera, öllum þeim lærdómi sem að ég fékk úti í Bandaríkjunum bæði í blómunum og tungumálinu sem ég mun aldrei gleyma. Þetta er bara lífsreynsla. Bara ég átti að fara alveg niður í skítinn og hrærast þar, [*óskýrt*] og allt, og síðan til að kóróna allt þetta þá náttúrulega kemur jarðskjálftinn í Los Angeles og það brotnaði bara allt sem að gat brotnað, hrundi það sem allt gat hrundið. Og náttúrulega maður bara sá eyðileggingarnar á, á mannvirkjunum sko.

Þá ferðu heim?

Þá fór ég nú að hugsa sko. Nei svo reyndi ég að, svo reyndi ég að, að, að, að raða þessu saman aftur sko og náttúrulega eins og ég gat. Eigandinn að húsinu hann skipti ekkert um glugga og ég varð Svona fólk

bara vondur og það var bara út af tryggingunum sko, tryggingarnar þurftu að koma og meta þetta en þetta náttúrulega er allt tryggt hjá konunni. Svona gekk þetta bara eins og ég segi það brotnaði, og brotnaði, ég bjó fyrir ofan búðina, kaffihúsið og, fyrirgefðu (*fær sér sopa*), þetta verður allt klippt út er það ekki? Og síðan.

Byrjaðu bara aftur á setningunni, ég bjó fyrir ofan búðina.

Ég bjó fyrir ofan búðina og hérna, það bara eins og allir skápar og allt það allt saman það hafi fengið bara gubbupest. Það fór allt á hvolfið og brotnaði allt sem að gat brotnað. Íbúðin var bara í rúst.

Þá gafstu upp á...

Þá gafst ég upp sko. Þá var mælirinn fullur. Alveg hreint sko.

—

Já ég sagði, það fyrsta sem ég gerði er að ég sagði systur minni frá því sko.

Viðbrögðin?

Já. Sjokk. Reiði. Að ég væri asni. Ég hefði átt að sækja fræðslu fyrr sko. Og hérna, maður bara er svo vitlaus, kærulaus, maður var bara í algjörum hrærigraut sko. Og síðan sko, já fyrsta daginn segir hún, heyrðu ég var að vaska upp fyrir hana, sko ég veit að þú átt eftir að deyja úr AIDS. En ég held ég hafi sagt við hana heyrðu ég ætla að deyja fyrr. Ha? Þetta er svolítið sorglega saga.

Sagðiru vinum þínum og aðstandendum á Íslandi frá þessu?

Já, hún gerði það sko. Hún sagði öllum frá þessu sko, til að undirbúa þegar ég kæmi heim.

Segðu mér frá viðtökunum sem þú hefur fengið meðal þinna nánustu, stuðningi eða skort á stuðningi, segðu mér þetta svona eins og þú sérð þetta.

Fordómarnir eru svo miklir hérna á Íslandi. Ég mátti ekki einu sinni koma heim og heimsækja bróður minn sko í langan tíma. Hann var bara, þetta var bara reiði sko, bara sorg. Ég ætla að koma á *Svona fólk*

framfæri herna, þakklæti til bróður míns. (*Grætur*) Fyrirgefðu mér. Ég ætla að koma á framfæri þakklæti til bróður míns sem býr uppi í Mosfellssveit, og konu hans Halldóru Kristinsdóttur sem er kennari í Árbæjarskóla. Þau hjálpuðu mér ofsalega mikið að ganga í gegnum þetta, fyrstu skref herna heima og, og herna, hjálpuðu mér ofsalega mikið, reyndust mér ofsalega vel. Hún var bara eins og móðir mín, gekk í móðurstað.

Segðu mér meira af fordómunum sem þú hefur mætt frá fólki hér á Íslandi.

Fordómarnir eru svo svakalegir hjá fólki að ég hélt að það væri bara ekki til á Íslandi sko. Sko ég, sko ég var alltaf að reyna að heimsækja bróður hennar mömmu og hann sagði alltaf nei. Nei, nei, við erum ekki frísk, viljum ekki fá þig. Nei, nei, það er allt í lagi, ég bara bíð. Og herna, núna er það allt í lagi, núna get ég komið í heimsókn þegar ég vil.

Eitthvað gerðist.

Já eitthvað gerðist sko, þau breyttu afstöðu sinni sko eftir að ég sagði þeim söguna mína sko. Og herna, og herna skal ég segja þér, jú, jú.

Þú átt marga bræður er það ekki?

Jú, við erum sjö bræðurnir.

Já og þú varst að segja mér frá jákvæðum viðbrögðum bróður þíns í Mosfellssveit...

Já.

Svo var það annar, viltu segja meira um hann?

Svo er annar sem er, já fyrirgefðu, annar sem heitir Björn Traustason.

Já við þurfum ekki að nefna nöfn.

Svona fólk

Nei, nei, það er allt í lagi, og hann er, hann er svolítið stífur á þessu sko, hann er, hann er nú stór maður hérna í Reykjavík, hann er húsasmíðameistari og hann er svolítið stífur á þessu og það var skiljanlegt vegna þess að dætur hans eiga litla krakka, þau eru svo mikið þar og í heimsókn og svona. Ég vildi bara ekkert styggja...aðeins að fara hérna (*lagar sig til*), ég vildi bara ekkert styggja þau sko. Ég bara, þetta er þeirra mál, þeirra vandamál, þeir kalla í mig þegar þau eru tilbúin.

Sko það er erfitt að færast fólki þegar það er með fordóma, það er ekki hægt. En hérna fólk sem að er ekki með fordóma en stendur svona svolítið frá þér sko það er, það er hrætt við sjúkdóminn. Jú, jú, ég hef kynnst mjög góðu fólki gegnum tíðina. Mjög skilningsríkt, en það talar í fjarlægð við þig.

Og þau spyrja þig skríttinna spurninga...

Sko, ég vildi vera án hennar vegna þess að það er svo mikil sorg, það er svo mikil kvalir að þurfa að ganga í gegnum þetta allt, en ég hef ekki viljað missa af lífsreynslunni sem að ég fékk nei.

Það er ég.

Það ert þú.

Sigurður Rósberg Traustason.

Já. Að hvaða leyti er hann betri og vitrari? Heldurðu?

Hann fékk (*snyrtir sér*).

Byrjaðu aftur á spurningunni.

Já (*snyrtir sér*). Sko hann fékk, hann var frelsaður, frelsaður maður af guði, spítalanum. Og hérna, nú bara líður mér eins og, nýsleginn túskildingur sem glitrar á.

Svona fólk

Hvernig gerðist það? Segðu mér hvernig það gerðist. Frelsunin.

Frelsunin. Sko ég er búinn að segja þér þarna söguna af mannum er það ekki? Sem ég fékk hérna inn. Svo hefur þetta bara þróast smátt og smátt. Það er að koma ýmislegt fram sem ég hafði ekki hugmynd um. Ég er farinn að búa til söngtexta, ég er farinn að skálda. Og hérna, það eru nú stórskáld í ættinni minni, Stefán á Hvítadal sem var, sem að var og er náttúrulega, verður. Hann var bróðir hennar ömmu heitinnar, Guðbjörgu Sigurðardóttur eða Sigurjónsdóttur ég veit það ekki, man það ekki. Og hérna Nína Björk Árnadóttir, hún er nú stórskáld, hún er náfrænka mín, hún er hérna Árnadóttir og þessi Árni er bróðir hans pabba.

Ég þekki Nínu vel.

Já, góð kona.

Já, já, Nína er fín.

Já.

—

...yrkja og semja þín lög.

Já, já, svo ætla ég að læra á gítar. Já, margt framundan. Ég er svo busy. En ég ætlaði kannski, má ég skipta um umræðuefni?

Já.

Sko, Alnæmissamtökin hafa reynst mér alveg ofsalega vel og hérna allir þar sko. Og ég er búinn að heita því sko, við skulum berjast, síðasta dropa, af blóði Krists.

Segðu meira um jákvæðahópinn sem er gott fyrir þig.

Svona fólk

Sko jákvæðihópurinn er góður út af fyrir sig sko en það eru slóðar þar sko, pínulítið kærulaust fólk sko. Mér líkar það ekki, ég ætla að breyta því. Það bara eins og ég sagði hnefann í borðið þetta gengur ekki lengur, bara þetta er ekki hægt.

Hvað er ekki hægt?

Þeir verða að taka sig á. Þeir verða að vinna í sínum málum. Og það er svona ýmislegt sem að má betrubæta sko. Og hérna (*fær sér sopa*), og hérna skal ég segja þér.

Þú hefur fundið mikinn félagsskap í húsi Alnæmissamtakanna?

Já.

Lýstu því.

Sko andrúmsloftið þar er mjög gott en það má bæta það sko. Gefa þeim spirit, góðan anda, svo guð geti vakið yfir þeim. Það má breyta skrifstofuhaldi þarna, nýjar tölvur og allt mögulegt, skipuleggja allt saman upp á nýtt. Ég er að fara að halda stjórnarfund með stjórninni núna á fimmtudaginn heima hjá mér því ég treysti mér ekki út sko, og síðan ritnefnd félagsins og svona einhverjum öðrum aðkomandi eða viðkomandi mönnum. Ég ætla að boða prest á samkomuna, þessa samkomu sem að er heima hjá mér og hérna bara ganga í gegnum þetta.

—
Oh minnstu ekki á það grát, ógrátandi sko.

Þú manst að mín spurning er klippt út þú verður að byrja.

Minnstu ekki á það ógrátandi. Þetta var hræðilegt. Maður fór í ástarsorg upp fyrir haus, fékk í magann, og hérna svo náttúrulega fattar maður að þetta var bara eitthvert rugl, sleit sambandinu, svo hélt maður bara áfram, finna nýja féлага.

—
Svona fólk

Já, ég gerði það en ég gerði það ekki á réttan hátt vegna þess að ég hafði ekki fræðslu fyrir, fyrir hvað ég hefði átt að nota, verjur og annað. Það, fyrirgefðu.

Haltu áfram.

Það var maður sem að bjó með mér sko en við vorum ekkert saman, hann var bara minn svona rúmfélagi, leigði honum. Og hann náttúrulega, hann var með AIDS. Ég þótti voðalega vænt um þennan mann, ekkert skeði, og hann var frá Sviss, Svisslendingur, heitir Joel Winnig eða ég man ekki, ég man ekki eftirnafnið, eitthvað svoleiðis. Og ég vil bara hreinlega minnst hans hér sérstaklega. Jú, jú það gekk á ýmsu, hann gat ekki borgað húsaleiguna stundum, símann og við rifumst og jú, jú svo gekk þetta nú svona smátt og smátt, hann var náttúrulega á bótum frá State, California State að einhverju leyti, og hann náttúrulega barðist fyrir sínum réttindum mikið til og hérna, jú, jú, svo náttúrulega komu þá tímar að hann veiktist og hann dó. Svolítið. Svo, hann var brenndur og svo var askan sett í svona blöðrur og þær svifu svona upp, upp í himininn, til guðs, til varðveislu.

—
Jú, jú verður maður ekki að gera það. Það er víst fæðst til að deyja.

Segðu mér hvernig þú hugsar um dauðann.

Sko á mínu dánarbeiði vill ég hafa alla mína aðstandendur viðstadda og hérna ég vil bara hreinlega sofna út af. Manni eru náttúrulega gefin einhver lyf sko til að hjálpa manni. Þeir eru nú ekkert farnir að ge, jú þeir eru nú eitthvað farnir að gefa morfín sko en bara til að, að, svo þú þjáist ekki sko. Svo bara sofnarðu útaf.

En viðhorfið til dauðans?

Sko mig kvíðir ekkert fyrir því að deyja. Ekki baun sko. Ég bara hlakka til. Bara hlakka til.

Ef þú lítur yfir líf þitt í heild, sumt tókst og annað ekki.

Svona fólk

Jú, jú, það gerði það. Maður gerði glappaskot, mistök, eru ekki mistök til að læra af þeim. Maður var bara í fræðslu og svo má kannski geta þess hérna í, svona í lokin að hérna ég ætla að halda fund með Æskulýðsráði Reykjavíkurborgar, ég ætla að fara í skólana, halda fyrirlestur um mína reynslu, með aðstoð...

Ef þú hittir ungan tvítugan....

—

Heyrðu. Lífið er grimmt. Sorgin er grim. Passaðu þig á hinu illa því það er að hrærast í þér. Sko Skrattinn er þarna hinumegin við hornið og hann er fljótur að hlaupa (*hlær*).

Hvernig á ég að forðast hætturarnar?

Notaðu verjur. Notaðu smokka. Notaðu allt sem að hugsað getur til að verja þig. Skolaðu út með vatni og hérna...

En svona önnur ráð? Kannski minna læknisfræðileg, hvað myndirðu ráðleggja mér um lífsstíl en ég er tvítugur?

Sko í fyrsta lagi verður að vera þrifinn, drepa þessa sýkla, þeir hafa ekkert að gera heima hjá þér. Þeir bara, bara eiga ekkert að vera þar. Og svo er það náttúrulega fyrst og fremst að líta vel út, klæða þig vel, sérstaklega fyrir kulda.

Hvernig á ég að fara að við ástina?

—

Ástin hún er grim. Það er sorg, ástin. Varastu, varastu að gerast, hvað kallast þetta, hurt. Ekki ganga í ástarsamband, vera ástfanginn, ekki særa neinn í þínu ástarlífi (?), hættu fyrr en það gerist.

En maðurinn getur ekki lifað án...

—

...elska. Hvað ráðlegguru mér þá?

Já, hann vill elska en hann hefur það bara fyrir sig. Bara hérna inni, inní sér. Hann segir ekki, hann tjáir sig ekki um ástina við annan mann. Ekki nema það sé alveg bara....

Svona fólk

Hvernig á ég að nálgast vini sem ungur hommi á tímum Alnæmis?

Nú þetta er leiðin að fara á þessa bari og, og svona samkomur og svona. Ég held að það sé leiðin til þess að hitta fólk.

En þú varar við því?

Já, taktu allt með, með, fyrirvara, eins og ég sagði, hann er þarna, hann hrærir í þér og grípur þig. Ég náði þér.

Mig langar að segja svolítið frá samtökunum úti, Los Angeles Project of AIDS of California. Þetta er mjög stór bygging, ofsalega falleg og þjónustan þar er bara í topp þjónustu. Ég kem þarna og sæki um og jú, jú mín umsókn er samþykkt og hérna ekkert mál. Ég sé félagsfræðing, ráðgjafa, hann spjallar við mig heillengi og þetta er náttúrulega allt tekið, prentað sem trúnaðarmál og hérna, og hérna síðan gegn ég í gegnum þarna fundi og vesen [óskýrt] og hérna svo er ég náttúrulega upplýstur um hvaða þjónustu ég get fengið, það er í öllum svona flestum matvörubúðum að þú kaupir kannski tvær dollur eða þrjár dollur af einhverju niðursoðnu þá seturðu eina eða tvær í þetta er mjög sniðugt við þurfum að koma því á hér, og hérna jú, jú svo var þarna fullkomnasta tannlæknaþjónusta sem að ég hef farið í, held það séu átján tannlæknar starfandi við stofuna og svona tíu, fimmtán aðstoðarfólk.

Já ég þekki dæmi þess já.

Viltu byrja að halda smá ræðu?

Sko það er svolítið erfitt að segja frá því sko, ég er ekki alveg búinn að gera mér grein fyrir því hvernig, þeir, þeir hræðast mig. Þeir hræðast, þeir hræðast manneskjuna, þeir halda að hún sé smituð og ég fann það úti sko. Þú stendur í fjarlægð og vilt ekki eiginlega hafa samskipti við hana sko. En fordómarnir úti eru ekki svona miklir þótt þeir séu eitthvað.

Fordómarnir meira á Íslandi?

Svona fólk

Já. Það er eins og að, það vakna allir til lífsins þegar að herna þessi körfuboltahefja fékk, fékk herna veiruna sko. Magic Johnson. Þá, þá vaknaði allt, það var bara fjölmiðlar og allt, þetta voru heimsfréttir sko. Þá, og ég vil sérstaklega nefna, hún er ekki smituð, Elisabeth Taylor, ég vil skila kveðju til hennar.

Sérstaklega kveðju til Barböru Streisand. Hún er, hún er dýrðleg, og hennar mússík, beautiful.

Sko ég var ekkert stoltur, en ég er ógurlega stoltur núna. Ég bara finn það, ég er bara nýr maður, frelsaður maður. Það er svo mikill friður yfir mér. Náttúrulega verð ég að passa mig alveg rosalega vel. Eins og gull sem glóir á. En herna málið er það bara að ég verð að vinna í því sjálfur sko, það gerir það enginn, guð gerir það, hjálpar mér, Jesú Kristur. Og ég helda að ég ætla að, segja, ég held að þjóðin eigi það alveg skilið að segja frá þessu, allri minni lífsreynslu þó víðar sé leitað.

Að biðja fyrir mér.

Segðu þá ég bið þjóðina um að biðja.

Ég bið þjóðina um að biðja fyrir mér, hugsa til guðs og ég bið fyrir þjóðinni svo guð geti healed, gefið þjóðinni góða strauma.

Langar þig aldrei til að sparka...

Mig langar að sparka í pakkið. Afturendann, dút. Ekki gott hjá mér?

Meira um það. Hvers vegna langar þig að sparka?

Svona fólk

Vegna þess að það eru sofandi sauðir þarna, rúllandi niður brekkur og bara hugsa ekkert. Við sjáum t.d. bara alla þessa bændur sem eru nú að rakna við. Þeir eru að berjast fyrir rétti sínum að hérna, tími til kominn að það sé hlustað á þá sko að þeir njóti og fái rétt að sér sinn rétt.

Ég veit það ekki. Sko allir mínir ættingjar eru grafnir á Breiðabólstað í Vesturhópi. Amma mín og hennar nánustu. En ég hugsa að, það er svo kalt, það er svo kalt og svo fellur gröfin niður. Þetta er ekkert varið. Ég vil ekkert falla niður. Ég ætla bara að standa upp reistur maður upprisinn til guðs. En þar er öll mín fjölskylda. Ég held að ég vilji...

....*Húnavatnssýsluna?*

Hún var ofsalega mikil lífsreynsla.

Segðu þá Húnavatnssýslan og komdu svo með vangaveltur með.

Húnavatnssýsla og allt þar í kring, fjöllin og dýrðin, vötnin, ár og lækir, þetta var, þetta er dýrð, þetta er dýrðarstaður og hérna, þetta er bara himnaríki á jörð.

Hvar áttirðu bestu ár þín?

Bestu árin hjá mér voru svona, frá svona fimm ára þegar ég fór að svona að koma, koma vitinu fyrir mig og allt upp í svona sautján, átján ára þegar allt fór að hringsnúast eins og maður segir. svo keypti ég mér bíl þegar ég var sautján ára, nýjan bíl, ofsalega gaman, gamna að lifa.

Já, við erum búnir að koma geysilega við.

Já.

Áttu einhverja fallega minningu um...

....*fólk sem hefur verið að fást við sjúkdóminn?*

Svona fólk

Jú, jú, ég get reynt að rifja það upp, sérstaklega samskiptin við þennan mann sem bjó með mér þarna í Bandaríkjunum.

Segðu þá ég bjó með manni í Bandaríkjunum sem að.

Ég bjó með manni í Bandaríkjunum sem var veikur og maður náttúrulega kynntist veiku fólki, ég fór á svona fund með vinkonu minni og þar var allt veikt fólk. Sko ég fór sorgmæddur út af þeim fundi, mjög sorgmæddur vegna þess að bara hugsunin um að lenda í því sama, þeim fótsporum, ég gat ekki, ég gat ekki hugsað það, hugsað um það. En ég steig yfir það, það vandamál, með náttúrulega hjálp fólks. Ég fór ekkert aftur. Mér fannst að ég gæti ekki tekið því. Þetta var of mikil sálarlega og líkamleg pressa frá þessu fólki. Og ég gafst upp. Það var svona helsta reynsla sem að ég varð fyrir. Maður náttúrulega kynntist þessu fólki þarna í þessu húsi sem ég nefndi áður fyrr og það var átakanlegt að sjá það. Bara, ég bara vissi ekki hvað var að ske. Það var logið að mér, mér var ekki sagt satt. Það var ofsalegt. Ég get, sko guð fyrirgefur öllum og mun gera en það er voða hart fyrir mig að fyrirgefa svonalagað. Þetta er bara, þetta er bara morð.

Hvað gerðist?

Nú þegar að hann laug að mér, laug að mér, ég spurði hann þrisvar að því hvort hann væri smitaður, hann sagði alltaf nei. Þetta er bara að drepa, hann smitaði fullt af fólki. Kom maður til mín á bar og spurði mig að því, ert þú ekki Sigurður, eða Rósberg, ég var nú yfirleitt kallaður Rósberg, jú, jú, heyrðu ég verð að tala við þig. Já, já við förum afsíðis svona svolítið. Heyrðu, þú þekkir hann Mark? Jú, jú. Heyrðu hann er dáinn. Úr hverju dó hann segi ég. Hann dó úr AIDS. Og ég spurði hann, hvað er hann búinn að hafa þetta í mörg ár? Átta ár. Þá náttúrulega fatta ég það að hann var smitaður þegar ég var með honum sko. Þá komst allt upp. Og hann er búinn að smita alveg fullt af fólki, hann passaði sig ekki sko. Þetta kalla ég morðingja. Þetta er svona svipað og manninn sem að drap alla litlu strákana, ég man ekki hvað hann heitir.

Ertu beiskur út í margt?

Ég er bara, já ég er reiður. En eins og ég sagði, guð fyrirgefur öllum en ég get það ekki.

Já, ég, ég er hugrakkur en ég verð að passa mig. Það er voða mikið. Ég reyni að forðast það illa. Hann, hann er þarna. Og hérna, hann er fljótur að hlaupa, hann væri góður í maraþon.

Já. Það eru.

Ég vil bara skila þakklæti til allra þjóða, konur og menn, og ungu kynslóðarinnar sem er að grow up, hún er að vaxa. Ég mun beita mér fyrir að, fræðslu í skólum og á þeim stöðum sem að koma til greina og ef heilsan leyfir þá set ég alla mína krafta í þetta með aðstoð minna manna. Og hérna, eigum við ekki bara að segja þessu lokið? Ég heiti Sigurður Rósberg Traustason og ég er smitaður af alnæmi. Þannig að ég hef ekki AIDS.